

המלחמה בהון השחור עולה שלב

עו"ד ליאור נוימן, שותף, מנהל תחום המסים, ש. הורוביץ ושות'
כנס המסים והעסקים 2020

https://www.youtube.com/watch?v=VMwqYLSPg_c •

הון שחור והלבנת הון כתופעה גלובאלית

- תופעת יצירת ההון השחור והלבנתו הינה גלובאלית, אך שכיחותה ברחבי העולם משתנה כתלות בסביבה הפיננסית ואמצעי האכיפה בכל מדינה ומדינה
- הערכת קרן המטבע העולמית אומדת את הלבנת ההון בעולם ב-2%-5% מסך התמ"ג העולמי!!!
- בישראל בשנת 2018 הסתכם התל"ג בכ-1.32 טריליון ש. בהתאם להערכת רשות המסים - היקף ההון השחור עדיין עומד על 19.2% מהתל"ג בישראל כ-250 מיליארד ש בשנה.

מדינת ישראל כ"גן-עדר" להון שחור

• **הסיבה העיקרית** - עד שנת 2000 הלבנת הון לא הייתה מוגדרת כעבירה בחוק

הישראלי

• **גורמים נוספים** -

• חוק השבות וגלי העלייה לישראל;

• היעדר הפיקוח על המטבע לצד כללי סודיות בנקאית נוקשים;

• מסחר "מתחת לרדאר" בענף היהלומים;

תולדות חוק איסור הלבנת הון

- **בחודש יוני 2000**, פרסם ארגון ה- FATF (גוף בינלאומי אשר תכליתו להילחם בהלבנת ההון הגלובאלית) את "הרשימה השחורה" (The FATF 40 Recommendations) של המדינות אשר לא מילאו אחר המלצות הארגון בעניין המלחמה בהון השחור והלבנת ההון, וביניהן... **ישראל**
- **בחודש אוגוסט 2000** נחקק חוק איסור הלבנת הון
- **בחודש יוני 2002** הוצאה ישראל מ"הרשימה השחורה", זמן קצר לפני שארגון ה- FATF החל בנקיטת סנקציות בפועל כנגד המדינות שעדיין נכללו בה

הוספת עבירות המס החמורות לרשימת עבירות המקור בחוק איסור הלבנת הון

- ביום 7 באוקטובר 2016 נכנס לתוקף תיקון 14 לחוק איסור הלבנת הון, במסגרתו התווספו לרשימת עבירות המקור המנויות בתוספת הראשונה לחוק רשימת עבירות מס חמורות (עבירות מס הכנסה, מע"מ ומס שבח)
- לדוגמא: אי דיווח על הכנסה מעל 1 מיליון ₪ לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה.
- **משמעויות עיקריות** - העלאת רף הענישה ואפשרות לחילוט הרכוש נשוא העבירה, בטרם קיום משפט והכרעת דין

עלייתו ונפילתו של נוהל גילוי מרצון

- נוהל גילוי מרצון מיום 10 באפריל, 2005
- הקלות והטבות במסגרת הוראות השעה – מיסוי ההון הבלתי מוכח
- הקושי בהכנסת הכספים למערכת הבנקאית
- פסק דין נוקראי – הכשרת מיסוי קרן ההון
- סיום הנוהל ביום 31.12.2019?

דוגמאות נפוצות להעלמת הון שחור לפי דו"ח הרשות:

מלחמת הרשויות	דוגמאות
החלת מע"מ מכוון	חשבוניות פיקטיביות
הידוק ביקורות מכס ומע"מ, בדגש על מוצרי יוקרה, טבק, אלכוהול וכו'	הוצאות רשימוני יצוא פיקטיביים
	הברחת טבק
חילופי מידע, FATCA, מערכת CRS	פעילות חוצה גבולות
חוק הצמצום	שימוש במזומן
פרסום נתוני עסקאות, השוואות וסמ"שים	מניפולציות בעסקאות נדל"ן
הסדרה עתידית בחוק הגמ"חים	גמ"חים ועמותות צדקה
דרישות דיווח ופשיטה על בורסות הקריפטו	פעילות בקריפטו

FATCA, HSBC ומה שביניהם

- בחודש יולי 2014 חתמה ישראל על הסכם עם ממשלת ארצות הברית בדבר שיפור אכיפת מס בינלאומית ויישום הוראות חקיקת ה-FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act)
- קבלת רשימות בעלי החשבונות ב-HSBC וב-UBS
- קבלת מידע מה-IRS על חשבונות של ישראלים

עליית מדרגה נוספת – חקירות ומעצרים של מייצגים

- **בשנים האחרונות הוסיפה רשות המסים כלי נוסף לארסנל הנשק שלה במלחמה נגד ההון השחור – חקירות ומעצרים של מייצגים, בעיקר רואי חשבון שנחשדו בסיוע לביצוע עבירות מס על ידי לקוחותיהם**
- **משמעות החיסיון המשפטי, "זכות השתיקה" והפעלת לחץ פסול**
- **הפעלת תיקון 14 לחוק הלבנת הון על סיוע של מייצגים**

אז מה התחדש השנה?

• החוק לצמצום השימוש במזומן

- בחודש ינואר 2019 נכנס לתוקפו החוק לצמצום השימוש במזומן, המטיל הגבלות על השימוש במזומן במשק הישראלי

ההגבלה תחול כש"מחיר העסקה" גבוה מ-	סוג הפעולה עליה חלה ההגבלה במזומן	"תשלום במזומן" בוצע עבור:
11,000 ש"ח *	לתת ולקבל	עסקה במסגרת העסק
55,000 ש"ח	לקבל	עסקה עם תייר במסגרת העסק
11,000 ש"ח	לתת ולקבל	שכ"ע, תרומה, הלוואה חריג: ההגבלה לא תחול על הלוואה שנותן גוף פיננסי מפוקח
50,000 ש"ח	לתת ולקבל	מתנה

* בעסקה מעל 11,000 – עד 10% במזומן

• החוק לצמצום השימוש במזומן - המשך

ההגבלה תחול כש"מחיר העסקה" גבוה מ-	סוג הפעולה עליה חלה הגבלה במזומן	ה"תשלום במזומן" בוצע עבור:
50,000 ₪	לקבל	עסקה (עם עוסק/אדם שאינו עוסק)
11,000 ₪	לתת	עסקה עם עוסק במהלך עסקו של העוסק
50,000 ₪	לתת	עסקה עם אדם שאינו עוסק
11,000 ₪	לתת ולקבל	שכ"ע, תרומה או הלוואה
50,000 ₪	לתת ולקבל	מתנה

- ביולי 2019 נכנסה לתוקפה הפעימה השנייה של החוק, במסגרתה הוטלו הגבלות על שימוש בשיקים (איסור על שימוש ב"שיק פתוח" ומגבלות על הסבת שיקים)
- אוקטובר 2019 – תום "תקופת ההסתגלות" – עיצום כספי של 15%-30 מסכום העסקה

• החוק לצמצום השימוש במזומן - המשך

- עסקה - "מכירה או קניה של נכס או מתן שירות או קבלתו"
- הסכם מסגרת כמחירון
- תשלום מקדמות במזומן
- הזמנות, תעודות משלוח
- גביית חובות בעייתיים במזומן

• תקנות ה-CRS - כניסה לתוקף 2019

• תקן ה-CRS

• פרסום תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע

על חשבונות פיננסיים) התשע"ט-2019

• מעצרים ראשונים על בסיס מידע שהתקבל בעקבות תקנות ה-CRS

• "חוק הטיפים"

• ביום 1 בינואר 2019 נכנס לתוקפו אחד השינויים המהותיים בענף המסעדות

המכונה "חוק הטיפים"

• המצב המשפטי עובר ל"חקיקת חוק הטיפים" והקשיים הפרקטיים שנלוו לו

• המצב המשפטי כיום (הכרעת הדין בפרשת עומרי קיס)

השפעת חילופי המידע במלחמה בהון השחור על עסקים לגיטימיים

- חשיפה למס עזבון אמריקאי ובריטי
- הדרישה לקיים פעילות מהותית (substance) במדינות הזרות מחייבת בחינה מחדש של מבני המס הבינלאומיים (דוגמאות: הולנד, פרסום רשימות UBO'S)
- "מקלטי מס" טהורים, כדוגמת BVI, הוציאו דרישות Substance כתנאי לתושבות
- ההיסטריה במערכת הבנקאית המקומית
- הקשחת עמדות חייבות בדיווח (עמדות מס' 21/2016, 22/2016 לעניין הון שמקורו בנאמנויות זרות, עמדה מס' 25/2016 לעניין תשלומים שביצע תושב ישראל באמצעות חשבון בחו"ל)

ש. הורוביץ ושות'

רח' אחד העם 31

תל אביב 6520204

טלפון: 03 567 0700

פקס: 03 566 0974

s-horowitz.com

תודה רבה על ההקשבה

